

quibus duo termini tantum cogniti præsupponuntur, & reliqui quærentur, omnes hæc soluantur per positionem, sunt igitur quæstiones 3. ordinariæ, & 7. extraordinariæ, omnes 10, & quia possunt esse de merito simplici, vel ad caput anni, vel compensatione simplici, vel ad caput anni fient quæstiones in singulis quatuor modis 19. quare omnes erunt 40. è quibus 12. ordinariæ, & 28. extraordinariæ. possunt & cum his addi aliæ difficultates, vt ponendo &c. & talia quæ inquirere pulchrum est describere autem operosum & tadium affert legentibus ob hæc vna tantum quæstione erimus contenti.

12 Quidam dedit libras 100. & recepit in 21. mensibus libras 200. & fuit mutuum ad caput anni, quæritur lucrum idest quantum pro 100. lucrabatur, & similiter si dicat ad 10. pro 109. in 21. mensibus, quantum fient, tunc quia dixit quod in 21. mensibus quæritur prouentus supposito, lucro id pro 100. in anno, ad caput anni igitur considera quod 21. menses continentur præcise quater in 7. annis, quæro igitur lucrum singulis annis & fiet primo anno 110. & secundo 121. & tertio $133\frac{1}{10}$, & quarto $346\frac{41}{100}$, & quinto $161\frac{51}{100}$, & sexto $177\frac{1161}{10000}$, & septimo $194\frac{871711}{1000000}$ & quia reducenda sunt ad vnitatem ex dictis in principio diuide 100. per 100. exit 1. diuide 194 $\frac{871711}{1000000}$ per 100. exeunt $1\frac{9487171}{10000000}$, cum igitur inter hos terminos constituere oporteat tres alios in continua proportionalitate, quoniam 21. quater ingreditur 84. qui sunt menses 7. annorum, erit igitur ex dictis lucrum 21. mensium & est secundus terminus &c. &c. quinti quare quum sit $1\frac{9487171}{10000000}$ erit &c. &c. eius prouentus vnus libræ, cum igitur velim prouentum 100. librarum duc 100. in &c. &c. illius ducendo 100. in se fit 10000. deinde 10000. in se fit 100000000. duc post 100000000. in dictam fractionem fit 194871710. cuius &c. &c. est prouentus librarum 100. in 21. mensibus & ita soluemus per conuersum primam, verum cautum in operando esse oportet memento tamen illius cautelæ operandi per vnitatem & facies magna.

CAPVT LVIII.

De Solutionibus & Reductionibus.

1 Cvm volueris persolvere debitum, & quod dicitur vulgari nostro sermone facere computum, tunc iunge capitalia vnus & redditus, atque item alterius si ratio sit ad caput anni, & subtrahe vnum ab alio residuum est capitale, quod si sit ratio simplici redditus, tunc iunge capitalia separata, & redditus separatos, & subtrahe posteriora à prioribus, & primo à redditibus, deinde à capitali & si superfuerit plusquam sit capitale totum integrum, tunc ipsum manebit, & redditus ponentur separati, & dabo Exemplum in vtroque.

Exemplum simplicis meriti ad 10. pro 100. in anno.

Dedi Antoniodie primo Mai. 1531.

c Lib. 700. red. 291. 13. 4.
Item primo Septembris 1532.
c Lib. 850. red. 240. 16. 8.
Item primo Februarij 1534.
c Lib. 200. red. 28. 6. 8.

Recepi ab Antonio primo Martij 1532.
c Lib. 400. red. 133. 6. 8.
Item primo Maij 1533.
c Lib. 600. red. 130. 0. 0.
Item primo Nouembris 1535.
c Lib. 260. red. 43. 6. 8.

Et ponamus quod velim facere computum pro die primo Iulij 1535. dispono redditus in directo singulis à die mutui, ad diem computi, vt vides nota tamen quod sæpe vnus dat cum merito, & alius non, sed tantum soluit, & tunc semper animaduertere debes diligenter ne capitale decreascat, aliter fieret fraus debitori, exemplum quidam dedit libras 1000. ad 10. pro 100. simpliciter in Calendis Ianuarij, deinde recepit libras 300. in Calendis Iulij alterius anni, tunc cum in Calendis Iulij sit redditus tantum librarum 150. illius qui dat libras 1000. cum igitur recipiat libras 300. igitur decrescet capitale per 150. libras quæ sunt solutæ ultra 150. redditus, & ita à prima die Iulij in antea non soluet nisi 10. pro 100. de capitali residuo quod est 850. & ita libras tantum 85. ad propositum iunge capitalia per se & redditus per se vt vides.

Capitale meum lib. 1750. Redditus meus lib. 560. s. 16. d. 8.

Capitale Antonij lib. 1260. Redditus Antonij lib. 306. s. 13. d. 4.

His visis iunge capitale & redditum vtriusque separatè vt vides.

Capitale meum lib. 2310. solidi. 16. d. 8. cum Redditu.

Capitale Antonij lib. 1566. solidi. 13. d. 4. cum Redditu.

Residuum meum est lib. 744. solidi. 3. d. 4.

Memento autem quod si lib. 744. essent plures meo capitali primo quod fuit 1750. tunc subtraheres capitale primum & residuum poneretur pro Redditu, & capitale maneret summa prima: Exemplum si Residuum fuisset lib. 1900. tunc detractis 1750. remanerent 150. quæ essent pro Redditu & 1750. esset capitale, & hoc est quia in simplici merito non volumus trahere meritum ex merito, sed meritum separatur à capitali.

In merito autem ad caput anni, secus est: 2 semper enim iunguntur capitalia cum suis redditibus & subtrahitur minus à maiore. Residuum sit capitale, & in hoc differt à merito simplici, differt etiam in hoc quod accipis Redditus